

Beslut om Riktlinjer för prissättning av studieavgifter

Beslut

Linköpings universitet (LiU) beslutar att Riktlinjer för prissättning av studieavgifter ska träda i kraft den 1 juli 2020 (se bilaga).

Dokumentet ska tillämpas direkt efter ikraftträdandet.

Beslutet ska föras in i LiU:s regelsamling.

Skäl till beslut

Universitetsdirektören beslutade den 2 maj 2019 att fastslå processer, prissättningsgrunder och systemstöd på LiU gällande studieavgifter (dnr LiU-2018-00256). I detta beslut fastslogs bland annat principer för prissättnings- och resursfördelningsmodell samt beslutades att relevanta styrdokument och förslag på ny prissättning skulle tas fram. De dokument som har tagits fram är dels dessa riktlinjer för prissättning av studieavgifter, dels en föreskrift om studieavgiftens storlek (dnr LiU-2020-02092).

Kurs i svenska

När studieavgifterna infördes 2010 fattade LiU flera olika beslut i syfte att förtydliga vad studieavgiftsskyldig student innehållsmässigt kunde förvänta sig. Ett sådant beslut handlade om att studieavgiftsskyldiga studenter utöver betald utbildning även skulle erbjudas kurser upp till 15hp i svenska språket, utan att betala extra för det. När revidering av prissättningsbeslutet nu skulle göras och noggrann granskning gjordes av lagrummet i förordning (SFS 2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor, kunde inte stöd hittas för denna form av erbjudande. Denna frågeställning ledde till många diskussioner inom LiU. Det går dock inte att komma fram till någon annan slutsats än att poänggivande kurser utöver de kurser där studieavgift har erlagts (enligt det program som man har antagits till) inte kan erbjudas kostnadsfritt för studieavgiftsskyldiga studenter. Studenterna kan fortfarande erbjudas poänggivande kurs i svenska men då får finansiering ske på annat sätt.

Belopp för program

Tidigare prissättningsbeslut har redovisat avgifter lite olika. Program har givits dels fasta totalbelopp dels belopp per år och högskolepoäng. Det har dock endast gällt de internationella mastersprogrammen. Att besluten har varit utformade på det viset hade fördel i att det gav tydlig information avseende dessa program men det har också varit nackdel för de program som inte står med i beslutet, när nya program tillkommit (som då saknades i dokumentet) eller när förändringar behövdes göras inom programmen som borde påverka beloppet.

Inledningsvis övervägdes att även i det nya prissättningsbeslutet ha med de internationella programmen inklusive nya fastslagna belopp. Efter diskussioner med olika intressenter landade vi i att endast precisera kronor per högskolepoäng inom olika utbildningsområden i föreskriften. En totalkostnad ska alltid beslutas för varje program och hur detta ska gå till samt hur besluten ska redovisas regleras numera i riktlinjerna.

Ansvar för uträkning av programs studieavgift

Det har tidigare funnits oklarheter i vem som har ansvarat för uträkningen av varje program och hur dessa beslut skulle dokumenteras. Ordningen för hur detta ska ske är nu inarbetad i riktlinjerna.

Återbetalning inom program

En utmaning avseende programkostnad är att det kan uppstå diskrepanser om man plockar ut en enskild kurs från ett program i samband med återbetalning.

Till exempel kan kurser inom ett program tillhöra olika utbildningsområden och ibland kan extra pengar vara tillförda ett program utifrån extraordinära kostnader.

Om man granskar kurs för kurs och summerar dem så stämmer därför inte alltid summan av beloppen för kurserna med totalbeloppet för programmet.

Vid återbetalning avseende program (delbetalning) ska det inte ske utifrån vad varje enskild kurs skulle kosta enligt Bilda. Återbetalning ska göras på inbetalt belopp för hel termin. Avser återbetalningen del av termin ska beloppet motsvara den kostnad per högskolepoäng som beräknats för programmet och som dokumenterats i särskilt beslut av fakultet.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av chefsjurist Christina Helmér, studeranderepresentanterna Elin Fägerstam och August Goldhahn samt rektors sekreterare Maria Fält, efter föredragning av stf avdelningschefen Marie Eslon, som deltar via länk.

I beredningen av beslutet har även universitetsjuristen Elisabet Permvall deltagit. Under arbetets gång har kontinuerligt representanter för organisationen givits tillfälle att lämna synpunkter.

Redaktionen för regelsamlingen har granskat beslutets form.

Margareta Bachrack Lindström

Maria Fält på uppdrag av Marie Eslon

Sändlista:

Universitetsledningen
Dekanerna
Prefekterna
Kanslicheferna
Filosofiska fakultetens kansli
Kansliet för utbildningsvetenskap
Medicinska fakultetens kansli
Tekniska fakultetens kansli
Planerings- och ekonomidirektör
Kommunikationsdirektör
Direktör internationella relationer
Chefsjuristen
Avdelningschef Studentavdelningen
Enhetschef Antagningen
Internrevisionen
LiU:s regelsamling
De lokala fackliga organisationerna
Dokument- och arkivenheten (original)

Riktlinjer för prissättning av studieavgifter

1 Inledning

Den 15 juni 2020 beslutade rektor om nya föreskrifter om studieavgiftens storlek (LiU-2020-02092) samt dessa riktlinjer för prissättning av studieavgifter, där det tydliggörs och regleras hur den interna hanteringen av studieavgifterna ska gå till.

2 Beräkningsunderlag

2.1 Full kostnadstäckning

Enligt förordning (2010:543) om anmälningssavgift och studieavgift vid universitet och högskolor ska högskolan beräkna studieavgifterna så att full kostnadstäckning uppnås för den studieavgiftsfinansierade verksamheten i sin helhet. Om utbildningen omfattar mer än 30 högskolepoäng, får högskolan besluta att studieavgiften får betalas genom delbetalningar och att en första delbetalning är tillräcklig för att bli antagen. Den första delbetalningen ska således inte understiga studieavgiften för utbildningens första 30 högskolepoäng.

Avgifterna som de avgiftsskyldiga studenterna betalar ska således finansiera de kostnader som LiU har för att utbilda de studenter som omfattas av ovan nämnd förordning.

2.2 Kostnadsberäkning

I beräkningen av studieavgifter görs en grundsummering för utbildning inom visst utbildningsområde utifrån belopp motsvarande HST och HPR i högskolornas regleringsbrev. Därefter adderas belopp för särkostnader på central respektive fakultetsnivå. Dessa tre komponenter summeras till en totalavgift per utbildningsområde och år, vilket därefter divideras med 60 för att få fram avgift per högskolepoäng, se bilaga.

2.3 Uträkning kurs

För en kurs multipliceras kursens högskolepoäng med framtagen avgift per utbildningsområde och högskolepoäng. Kurser kan vara dubbelklassade avseende utbildningsområde men vid framtagandet av dessa riktlinjer har LiU inga sådana kurser.

2.4 Uträkning program

För ett utbildningsprogram ska framgå för den sökande dels studieavgift för helt program, dels studieavgift för de första 30hp (vilket för heltidsstudier innebär en termin).

Avgifter för hel utbildning räknas ut enligt nedanstående uträkningsprinciper.

Vad gäller utbildningsprogram på såväl grund- som avancerad nivå kan de innehålla kurser med olika prislapp, då ingående kurser kan tillhöra olika utbildningsområden.

Ingående kurser i programmet kategoriseras utifrån utbildningsområde i Ladok. Summan av poäng per utbildningsområde multipliceras med framtagna avgift per utbildningsområde och slutligen summeras alla delbelopp till en totalsumma, som sedan ska brytas ner i avgift för första 30 högskolepoängen samt avgift per högskolepoäng¹. Det handlar således om ett genomsnittligt belopp för normal studieplan för programmet. Hänsyn tas inte till eventuella individuella studiegångar.

I de fall kurser inom olika utbildningsområden finns som valbara kurser ska fakulteten räkna ut ett medelvärde för programbeloppet. Detta medelvärde beräknas på möjliga totalbelopp för programmet, beroende på valfria kursers huvudområden.

Framräknat totalbelopp för aktuellt program avrundas till jämn siffra, uppåt till närmaste hundratal.

2.5 Fakulteternas uppdrag

Prissättning av program kan vara en utmaning då de kan förändra sig över åren och även bero på vald inriktning och valda kurser. I syfte att studenterna ska kunna planera och få information om sökt programs studieavgift gäller följande:

Varje fakultet ska i god tid före resp. anmälningsperiod påbörjas ha tagit fram och fastställt studieavgift för samtliga program, utifrån ovanstående princip. I tidplaner för arbete i Bilda finns datum för när utbud ska vara klart från fakultetshåll. Beslut om fastslagna studieavgifter för specifika utbildningsprogram bör i normalfallet finnas framtaget senast en månad före det att det samlade programutbudet ska vara klart i Bilda.

Fakulteterna ska i särskilt beslut dokumentera fastslagna studieavgifter för samtliga program på fakulteten. I beslutet ska framgå hur uträkningen har gjorts och vilka eventuella extraordinära kostnader som är tillagda. Avgifterna ska utgå ifrån fastslagna belopp per utbildningsområde enligt föreskrift. I beslutet ska framgå avgift för hela programmet, avgift för första 30 högskolepoängen samt avgift per högskolepoäng.

Beloppen ska läggas in i Bilda enligt framtagna och överenskomna tidplaner av UAP/Bilda. Dessa belopp får inte förändras under ansökningsperiodens gång.

¹ Avgift per högskolepoäng är väsentligt vid återbetalningsärenden.

3 Vad ingår i studieavgiften?

3.1 Grundkostnad

Avgiftsskyldig student har samma rättigheter och tillgång till servicefunktioner som avgiftsbefriade studenter. I detta ingår undervisning, handledning, studievägledning, studenthälsa, pedagogiskt stöd och tillgång till bibliotek och lokaler.

3.2 Kostnad på LIU-gemensam nivå

Med särkostnad på LiU-gemensam nivå avses ersättning till, av LiU anlitade, rekryteringsagenter och andra specifika rekryteringsprojekt riktade till avgiftsskyldiga studenter. Vidare ingår arbete avseende avgiftsskyldiga studenter med antagningsrelaterade delar, marknadsföring, IT-system inklusive support samt ekonomihantering på olika verksamheter inom lärosätet. I avgiften ingår också försäkring (FAS+) via Kammarkollegiet. Avgiftsskyldiga studenter har dessutom tillgång till en s.k. bostadsgaranti, en garanterad bostad vid ankomsten till Linköpings universitet.

3.3 Kostnad på fakultets-/institutionsnivå

Med särkostnad på fakultets/institutionsnivå kan avses särskilt språkstöd, extra studievägledning, handledning och särskilda integrationsinsatser samt strategiska satsningar och kontaktpersoner. I avgiften ingår akademisk introduktion för utländska studenter.

4 Bokföring

Avgiften som respektive avgiftsskyldig student betalar in beror på vilken utbildning som studenten ska genomföra och nivån baseras på de kostnader som LiU har. Inbetalningen konteras på konto 34910², studieavgifter tredjelandsstuderande, och nivån på beloppet motsvarar i normalläget den avgift som beslutats för den aktuella utbildningen. Vissa studenter får dock särskilda stipendier vilka i normalfallet kommer från Svenska Institutet och UHR och innebär en särskild hantering. Istället för att betala ut dessa erhållna bidragsmedel som stipendier till studenten, minskas nivån på den avgift som studenten ska betala med motsvarande belopp. I bokföringen ser det dock ut som att LiU betalat ut stipendiebeloppet till studenten och att de betalat in hela avgiften. Detta är en bokföringsmässig hantering som godkänts av ESV i syfte att undvika onödig administration. Avgifter som de avgiftsskyldiga studenterna betalar bokförs på bokslutsenhet 24 och dessa avgifter ska täcka de kostnader LiU har för att utbilda och hantera de avgiftsskyldiga studenterna ³.

² Kontot enligt nuvarande hantering.

³ Bokslutsenhet enligt nuvarande hantering.

5 Intäktsfördelning inom LiU⁴

Med utgångspunkt i de identifierade kostnaderna ska de verksamheter som har kostnader få ersättning för att täcka dessa. Hanteringen av ersättning gällande de avgiftsskyldiga studenterna skiljer sig därför från intäkter av anslag, då LiU inte gör en ren intäktsfördelning ut i organisationen. Vanligen fördelas intäkterna till den verksamhet där kostnaderna finns för att där matcha intäkter och kostnader. Istället för att fördela intäkterna ersätter bokslutsenhet 24⁵ kostnader kopplat till utbildningen av de avgiftsskyldiga studenterna, så att den enhet som har kostnaderna får en intern intäkt, medan kostnaden samlas på bokslutsenhet 24 och där matchas mot de inbetalda avgifterna. Anledningen är att studieavgifterna ska vara möjliga att följa upp särskilt.

Ersättningen till centrala enheter baseras på de inför året estimerade kostnaderna per enhet. Detta är då de kostnader enheterna får förhålla sig till och dimensionera sin verksamhet utifrån. Dessa ersätts sedan i 12-delar, från bokslutsenhet 24 via konto 57810, *övriga tjänster* och erhålles av berörda centrala enheter via konto 34810 *övriga ersättningar och intäkter*.

För det fall att förutsättningarna ändras väldigt mycket under året, vilket innebär att kostnaden inte alls speglar verkligheten, måste detta beaktas så att LiU inte redovisar en felaktig bild gällande kostnaderna kopplat till de avgiftsskyldiga studenterna. I de flesta fall är det under året inte tydligt exakt hur mycket särkostnader inom en enhet som lagts ned kopplat just mot de avgiftsskyldiga studenterna. Det är i samband med översynen inför kommande år som en eventuell justering av kostnadsestimeringen och ersättningsnivåerna görs. Ett undantag är agentkostnader som är tydligt hänförliga till just de avgiftsskyldiga studenterna. Understiger årets bokförda agentkostnader vad som estimerats inför året, får den enhet som har agentkostnaderna bara ersättning för de faktiskt bokförda kostnaderna. Detta justeras vid årets slut, när agentkostnaderna för året är bokförda.

Fakulteternas särkostnader är beräknade per avgiftsskyldig student och ersättningen till fakultet baseras på antal avgiftsskyldiga studenter per fakultet under året. Ersättning ska vara fakulteterna tillhanda vid tertialrapportering och går det vid dessa tillfällen inte att få definitiva uppgifter om antal studenter och därigenom slå fast ersättningsnivåer, får en preliminär fördelning göras som sedan ska vara justerad innan årsbokslutet. Den del av ersättningen som ska ersätta fakulteternas egna särkostnader bokförs på konto 34810 *övriga ersättningar och intäkter* inom den stödverksamhet där kostnaden är bokförd. Den del av ersättningen som ska fördelas ut till institutionen bokförs på ett anslagsklassat projekt, märkt GU, konto 34810. När sedan fakulteten skickar ut medlen till

⁴ Konton och bokslutsenheter i punkt 5 enligt nuvarande hantering.

institutionen debiterar man samma konto och detta konto används även hos institutionen i den ersättning som de erhåller. Till skillnad från den ersättning som lämnas avseende övriga studenter, skickar fakulteterna alltså inte ut anslag till institutionen som ersättning för utbildning av den avgiftsskyldiga studenten.

6 Översyn belopp

I november varje år ska det göras en bedömning och avstämning av kostnaderna för studieavgifter.

Det ska specificeras var på LiU dessa kostnader finns, hur stora de är samt hur stora kostnaderna ska vara framledes. Det är inte upp till varje enhet att dimensionera sin egen insats utan en viss styrning måste föreligga, med grund i *Beslut om processer, prissättning och systemstöd på LiU avseende studieavgifter* (dnr LiU-2018-00256) och i dessa riktlinjer. I samband med denna avstämning ska även de beräknade kostnaderna för innevarande år stämmas av så att redovisade kostnader överensstämmer med planerade utgifter enligt beräkning. Uträkningen av programkostnader ska kontrollräknas på respektive fakultet innan mötet, för att säkerställa att uträkningen fortfarande är korrekt.

För att kunna göra denna kostnadsavstämning, kostnadsbedömning och för att besluta om vilka kostnader och resurser som LiU ska avsätta till denna hantering, så behöves representation från Universitetsdirektör, ekonom/controller vid universitetsförvaltningen, ekonom/controller vid fakulteterna samt ekonom/controller vid PEA. Vid behov kan även deltagare från tidigare studieavgiftsprojekt delta.

Ekonom/controller vid PEA ansvarar för att, tillsammans med ekonom/controller vid UF, förbereda och kalla till mötet. Respektive deltagare ansvarar för att stämma av årets kostnader samt för att identifiera eventuella justeringsbehov inom sin verksamhet för kommande år.

Avgiftsnivåerna ska inte förändras varje år utan en justering av nivån bör i normalfallet inte göras tätare än med tre års intervall. Är det dock så att man i avstämningen som görs årligen, ser att avgiftsnivån ligger alldeles felaktigt, kan avgiftsnivån behöva justeras med kortare intervall.

Ikraftträdandet av den föreskrift som reglerar prissättningen per högskolepoäng måste ha lång framförhållning (minst 1,5 år innan den ska tillämpas). Detta med tanke på rekryteringsinsatser, förberedelser i olika system såsom utbildningsdatabas m.m. Som förklaring kan sägas att beslut om föreskrift i juni år 1 är nödvändigt för att nya priser ska kunna gälla från januari år 3.

Bilaga till riktlinjerna:

I denna bilaga finns bakgrund och detaljer avseende de belopp som principiellt beskrivs i riktlinjerna och som ligger till grund för Linköpings universitets föreskrifter (2020:1) om studieavgiftens storlek, dnr LiU-2020-02092.

Bakgrund uträkningar

Kostnaderna som LiU har för avgiftsskyldiga studenter granskades under höstterminen 2018 inom ett särskilt projekt⁶.

Grunden till beräkningarna kommer från belopp avseende helårsstudent (HST) och helårsprestation (HPR) avseende utbildningsområden från *Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende universitet och högskolor* (Regeringsbeslut II:7, 2019-12-19). De beräkningar som gjordes inom nämnda projekt avsåg regleringsbrevet för budgetåret 2019 och har räknats upp med siffrorna för 2020.

Projektet tittade även på vilka särkostnader som dessa studenter medför i jämförelse med en student som inte är avgiftsskyldig. Projektet identifierade var i organisationen kostnaderna uppstår och hur stora de är.

Särkostnaderna sammanställdes i dels centrala kostnader, d.v.s. LiU-gemensamma kostnader, dels fakultetsspecifika kostnader. Ett påslag lades även på fakultetskostnader för att möjliggöra strategiska satsningar/utveckling. Dessa kostnader har därefter dividerats med antal avgiftsskyldiga studenter, utifrån befintligt antal och en planerad ökning av studenterna med drygt 15% per år. På så sätt har särkostnader per avgiftsskyldig student och år kunnat fastställas.

Beräkning studieavgifter

Uträkningen avser aktuella studieavgifter i kronor, enligt föreskrift LiU-2020-02092. Vid framtida avstämningar kommer beloppen att justeras.

⁶ Dnr LiU-2018-00256.

Belopp motsvarande HST/HPR

Utbildningsområde	HST+HPR
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	54 324
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	103 380
Vård	111 267
Medicinskt	147 673
Undervisning	81 914
Verksamhetsförlagd utbildning	111 701
Design	255 756
Övrigt	81 629

Belopp för LIU-gemensamma kostnader

Särkostnad 14.625 kr per student och år

Belopp för fakulteters kostnader.

Särkostnad 3.260 kr

Strategiska satsningar 2.081 kr

Totalt 5.341 kr per student och år

Beloppen i föreskrift (dnr LiU-2020-02092) och i denna riktlinje utgår från belopp i regleringsbrev för budgetåret 2020 från Utbildningsdepartementet, vars siffror avser helår (60 högskolepoäng). Uträkning för LiU-gemensam nivå samt fakulteter är framtagen 2019 och avser snittbelopp för tre år, beräknad på en ökning av studenter med 15,8% avgiftsskyldiga studenter per år.

Tabell över studieavgift i kronor per utbildningsområde:

Utbildningsområde	HST/HPR	Gem.nivå	Fakultet	Summa helår	Avgift/hp
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	54 324	14 625	5 341	74 290	1 263
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	103 380	14 625	5 341	123 346	2 097
Vård	111 267	14 625	5 341	131 233	2 231
Medicinskt	147 673	14 625	5 341	167 639	2 850
Undervisning	81 914	14 625	5 341	101 880	1 732
Verksamhetsförlagd utbildning	111 701	14 625	5 341	131 667	2 238
Design	255 756	14 625	5 341	275 722	4 687
Övrigt	81 629	14 625	5 341	101 595	1 727

Belopp per utbildningsområde och helår är därefter delat med 60 för att få fram avgift per högskolepoäng. Framräknat belopp har sedan räknats upp med 2% för att ta höjd för pris- och löneomräkning under 2021-2022.⁷

Avrundning har slutligen gjorts till närmaste hela krona i respektive kategori.

Specificering av kostnader

Uträkningar och kostnadsprinciper beslutade i projekt LiU-2018-00256.

LiU-gemensam nivå:

Kommunikations- och marknadsenheten	1,75 heltidstjänst
Internationaliserings-, forskningsstöds- och samverkansavdelningen	900 000 SEK
Antagningsenheten	1,04 heltidstjänst
International Office	1,57 heltidstjänst
Redovisningsenheten	0,40 heltidstjänst
IT-avdelningen	0,10 heltidstjänst
Ekonom inom Universitetsförvaltningen	0,07 heltidstjänst ⁸

Fakultets-/institutionsnivå:

Ekonomihantering	0,12 heltidstjänst
Kontaktpersoner	1,19 heltidstjänst
Strategisk satsning kontaktperson	0,50 heltidstjänst
Strategisk satsning övrigt	250 000 SEK

⁷ Beräknad pris- och löneomräkning (PLO) kommer från Tabell 2.5 i prop. 2019/20: Förslag till statens budget 2020. Då HÅS/HÅP för 2020 redan är justerade är endast PLO för 2021 och 2022 medräknade, en procent per år.

⁸ Detta är beräkningen för år 2. Siffrorna är ett snitt för år 1-3 och tjänsterna beräknas öka för ANT, IO samt UF-kansli då avgiftsskyldiga studenter beräknas öka något varje år.